Warmteprogramma 2025

Gemeente Woerden

gemeente WOERDEN

Bijlage B Participatieverslag

De participatie tijdens het opstellen van het warmteprogramma is gebaseerd op het Participatiekader van de gemeente Woerden en de participatiestrategie die is opgesteld voor dit warmteprogramma. Meer toelichting over participatie in de warmtetransitie is te lezen in paragraaf 3.6. In deze bijlage beschrijven we wie betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van dit warmteprogramma, geven we een overzicht van de verschillende participatiemomenten en geven we een korte reflectie op het participatieproces. Daarna vatten we de belangrijkste uitkomsten van de participatie samen.

B.1 Betrokkenen

We hebben de participatieactiviteiten ingericht op vier groepen belanghebbenden en belangstellenden. Naast deze groepen heeft ook de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) een schriftelijke reactie ingediend op het concept-warmteprogramma die we mee hebben gewogen.

Inwoners

Inwoners van de gemeente konden informatie krijgen en meepraten over het warmteprogramma tijdens marktgesprekken, een openbare informatiebijeenkomst en een online webinar en via het online platform Denkmee Woerden.

Ondernemers

Ondernemers gevestigd in de gemeente konden informatie krijgen en meepraten over het warmteprogramma tijdens een ondernemersavond en via de participatiemomenten voor inwoners en het online platform Denkmee.

Regionale partners

De volgende regionale organisaties hebben meegepraat tijdens het opstellen van het warmteprogramma:

- Provincie Utrecht
- Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR)
- Netbeheerder Stedin
- Woningcorporatie Cazas Wonen

Er waren individuele gesprekken met deze regionale partners over het opstellen van het warmteprogramma en zij gaven feedback op het concept-warmteprogramma.

Lokale partners

De gemeente Woerden heeft een ‘klankbordgroep warmtetransitie’. In deze klankbordgroep zijn lokale organisaties zoals energiecoöperaties, duurzaamheidsinitiatieven en wijk- en dorpsplatforms vertegenwoordigd. Tijdens twee bijeenkomsten van deze klankbordgroep konden zij meepraten over het warmteprogramma. Ze hebben ook meegepraat over de participatiestrategie voor het warmteprogramma. Daarnaast konden ze alle mogelijkheden benutten die voor andere inwoners en ondernemers openstonden.

B.2 Overzicht participatiemomenten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de momenten en vormen van participatie tijdens het opstellen van dit warmteprogramma.

Tabel B. 1. Overzicht van de participatie tijdens het opstellen van dit warmteprogramma.

Datum	Participatievorm	Deelnemers	Beschrijving/Doel
09-12-2024	Bijeenkomst klankbordgroep warmtetransitie	15 deelnemers	Informeren over proces en aandachtspunten vooraf ophalen.
jan-2025	Individuele gesprekken	Cazas, Stedin, HDSR, Provincie Utrecht	Informeren over proces en aandachtspunten vooraf ophalen.

10-02-2025	Bijeenkomst klankbordgroep warmtetransitie	15 deelnemers	Informeren, ruimte voor inbreng over de participatiestrategie voor het warmteprogramma.
31-03-2025	Bijeenkomst klankbordgroep warmtetransitie	15 deelnemers	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
02-04-2025	Marktgesprekken Woerden	Bezoekers aan de markt	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
03-04-2025	Marktgesprekken Zegveld	Bezoekers aan de markt	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
09-04-2025	Informatiebijeenkomst	15 deelnemers	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
15-04-2025	Online webinar	2 deelnemers	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
06-05-2025	Ondernemersavond	7 deelnemers	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
t/m 12-05-2025	Online platform Denkmee Woerden	7 reacties	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng.
17-04 t/m 12-05-2025	Online enquête Denkmee	8 respondenten	Gerichte inbreng ophalen op specifieke onderwerpen.
t/m 12-05-2025	Feedback regionale partners	Cazas, Stedin, HDSR, Provincie Utrecht	Informeren, vragen stellen, ruimte voor inbreng, tekstuele suggesties.

B.3 Reflectie op het participatieproces

Voor de totstandkoming van dit warmteprogramma hebben we bewust gekozen voor een beknopt participatieproces. De verwachting was dat het warmteprogramma door de abstracte aard maar voor een beperkt deel van de inwoners en ondernemers aansprekend genoeg zou zijn om mee te willen praten. Hier hebben we ook de werving op ingezet. Een groter participatieproces zou dit deel wat kunnen vergroten, maar deze inzet doen we liever om beter in gesprek te gaan tijdens de verkenningen op buurtniveau, waar de vraagstukken concreter en aansprekender zijn. Dit sluit aan op de keus om veel belangrijke beslissingen pas tijdens en na de verkenningen te nemen en niet al in dit warmteprogramma, als de participatie nog beperkt is geweest.

We zien deze insteek bevestigd in de uitkomsten van het proces. De verschillende participatieactiviteiten zijn bezocht door een beperkt aantal mensen, die vaak al veel kennis van en affiniteit met het onderwerp hebben. Wij zijn deze mensen erg dankbaar voor hun betrokkenheid en hun goede inbreng, die tot een beter warmteprogramma hebben geleid. Tegelijk zijn we ons ervan bewust dat dit geen representatieve afspiegeling is van alle inwoners en ondernemers van de gemeente. Bij de verkenningen op buurtniveau zetten we daarom in op een intensiever en inclusiever participatieproces.

B.4 Belangrijkste inbreng tijdens het participatieproces

Hieronder geven we per onderwerp een samenvatting van de belangrijkste inbreng tijdens het participatieproces en wat we hiermee gedaan hebben. Verslagen van de verschillende participatiemomenten zijn ook terug te vinden op online platform Denkmee. Bij feedback van organisaties noemen we van welke deze afkomstig is. Bij feedback van bewoners en ondernemers doen we dit niet.

Tabel B. 2. Overzicht van de inbreng tijdens het participatieproces en wat hiermee gedaan is.

Onderwerp	Belangrijkste inbreng over dit onderwerp	Verwerking of reactie

Initiatieven van bewoners en betrokkenheid	• Meer aandacht is gewenst voor initiatieven van bewoners, ook in de verkenningswijken. • Noem bestaande initiatieven om hen aan te moedigen. • Ondersteun initiatieven door risico's weg te nemen. Beschrijf de ondersteuning concreter. • Faciliteer een mogelijkheid waar actieve bewoners elkaar kunnen vinden. • Benoem de rol van bewonersinitiatieven en hun meerwaarde voor de warmtetransitie. • Stel zo min mogelijk kaders voor bewonersinitiatieven en definieer het begrip 'opgroeiruimte'. • Gebruik bestaande sociale netwerken.	We hebben op verschillende plekken aanvullingen gedaan over de rol van bewonersinitiatieven. De belangrijkste zijn: • 3.2. Een doel toegevoegd: "In alle wijken en dorpskernen is in ieder geval één lokaal bewoners- of ondernemersinitiatief actief." • 3.3. Een uitgangspunt toegevoegd: "De gemeente ondersteunt en stimuleert bewonersinitiatieven gericht op verduurzaming van hun woningen en/of buurt." • 3.4. Punten toegevoegd over de rol van gemeente ten opzichte van initiatieven, zowel in buurten met een collectieve aanpak als daarbuiten. • 6. Ondersteuning aan bewonersinitiatieven verder geconcretiseerd, al blijft het op een hoog niveau vanwege de lange looptijd van het warmteprogramma. • 6. Opgroeiruimte gedefinieerd en bestaande samenwerkingen met initiatieven genoemd.
Dorpen	• Meer aandacht is gewenst voor de dorpen, die beperkt terugkomen in de plannen.	• We vinden het belangrijk dat er voldoende aandacht voor de dorpen is. We zien dat ze vanwege hun kenmerken per definitie minder goed passen in een buurtaanpak. We hebben beter toegelicht waarom dit is in 3.5 en 4.2 en beschreven dat ze daarom een nadrukkelijkere positie krijgen in actielijn 2 (hs. 6).
Handelingsperspectief bewoners	• Adviseer stappen die inwoners al kunnen zetten, motiveer en stimuleer ze. • Geef meer duidelijkheid over de toekomstverwachtingen voor wijken die nog niet in de lijst met verkenningsbuurten staan. • Consistentie in beleid is belangrijk om het voor bewoners en partners mogelijk te maken om te investeren.	• We hebben de adviezen in de publiekssamenvatting wat aangepast. We zijn terughoudend in het geven van verdere adviezen, omdat we verwachten dat het warmteprogramma beperkt gelezen zal worden en we niet willen dat de adviezen verouderen. We pakken dit wel op in de gemeentebrede ondersteuning. Advies is ook al te vinden bij het energieloket. • We hebben geen concretere toekomstverwachtingen geformuleerd voor buurten die nu geen verkenningsbuurt zijn. We vinden dat we onvoldoende zekerheid hebben over de verwachtingen op de lange termijn. We zien dus het risico dat we vooral schijnzekerheid zouden bieden. De beschikbare informatie over de toekomstverwachtingen staat wel in bijlage A.2. • We zien het belang van consistent beleid en nemen deze oproep mee bij de uitvoering van het warmteprogramma. We hebben het belang hiervan in relatie

		tot partnerorganisaties kort benoemd in 3.4.
Ondernemers	• Noem ondernemers in ‘actielijn 2: gemeentebrede verduurzaming’. • Goede voorbeelden en bewustwording zijn belangrijk. • Duidelijkheid over hoe energiesystemen zich gaan ontwikkelen en wat de beste oplossing zal zijn is belangrijk. • Het warmteprogramma spreekt ondernemers momenteel onvoldoende aan. Zij kijken naar energie in het algemeen en voelen zich minder aangesproken door termen als ‘warmtetransitie’ of ‘wijken’.	• We hebben in actielijn 2 een spoor toegevoegd gericht op ondernemers. Hierin beschrijven we ook beknopt hoe de gemeente ondernemers wil helpen. • We begrijpen dat aardgasgebruik voor ondernemers verweven is met het bredere energiegebruik en hun binding met de omgeving anders is. In de verkenningen op bedrijventerreinen zullen we aandacht hebben voor de juiste schaalgrootte en de vraag of de aanpak zich alleen op warmte of ook op andere vraagstukken zou moeten richten.
Technische oplossingen	• Meer aandacht gewenst voor de volgende oplossingen: warmte-koudeopslag, aardwarmte in collectieve vorm en zeerlagetemperatuurnetten. • Energiebesparing is te weinig leidend.	• Het klopt dat we in het warmteprogramma beperkt aandacht geven aan specifieke warmtetechnieken. Deze zijn wel meegenomen in de analyse (bijlage A.2). Alle genoemde technieken zijn (afhankelijk van lokale kenmerken) ook relevant voor de verkenningen en de gemeentebrede ondersteuningsaanpak. • We hebben losse doelen opgenomen gericht op energiebesparing en aardgasgebruik (3.2), zodat dit zwaarder meeweegt in het warmteprogramma.
Organisatie warmtenetten	• Heb bij warmtenetten ook aandacht voor het eigenaarschap en benadruk dat deze in publiek eigendom komen. • NMU: stel geen stadsbrede warmtekavel vast, omdat dit de ruimte voor lokale initiatieven beperkt en niet bijdraagt aan de genoemde doelen. • Leer van andere gemeenten, bijvoorbeeld op het gebied van warmtenetten.	• We beschrijven in 4.2 dat warmtenetten in publiek eigendom of van een warmtegemeenschap moeten zijn. Als er kansen voor warmtenetten zijn, zullen we ook bespreken wat een passende vorm van eigendom is. • We delen de genoemde argumenten tegen een stadsbrede warmtekavel gedeeltelijk, al zien we nog steeds ook argumenten voor. We denken dat het te vroeg is om hier een gegronde keuze over te maken. We hebben de voorkeur voor een stadsbrede warmtekavel weggehaald (4.2) en stellen in plaats daarvan dat we een keuze maken op basis van de bronnenstrategie, verkenningen en afstemming met de relevante betrokkenen. • We zijn het ermee eens dat het belangrijk is om van andere gemeenten te leren en hebben dit bij 4.2 nog eens expliciet benoemd.
Netcongestie	• Stedin: in verband met netcongestie is het nu niet wenselijk dat de gemeente warmtepompen stimuleert.	• We delen de zorgen om netcongestie, maar vinden het te stellig om op te nemen dat de gemeente warmtepompen niet stimuleert tot de netcongestie verminderd is. Er zijn inwoners en ondernemers die warmtepompen willen

	• NMU: weeg ook netbewuste oplossingen en bijdrage aan een prettig leefklimaat mee.	nemen en hier bieden we graag (kleinschalige) ondersteuning bij. Het is ook een relevante optie in de verkenningen. We vinden het daarbij wel belangrijk dat warmtetechnieken netbewust zijn. Dit hebben we opgenomen in een uitgangspunt (3.3) en in actielijn 2 (hoofdstuk 6). • We wegen de 'netbewustheid' van oplossingen mee, maar niet als specifiek afwegingscriterium in uitvoeringsplannen (3.5). Het komt hier al terug in het criterium nationale kosten en is onderdeel van de haalbaarheid van een warmtetechniek.
Natuur en milieu	• De gemeente zou stelling moeten nemen over particuliere houtstook, die kan toenemen als aardgas uitgefaseerd wordt. De gemeente zou het moeten verbieden. • Gebruik dit thema ook om aan natuurherstel te werken. • NMU: Stimuleer het gebruik van natuurlijke isolatiematerialen.	• Rond houtstook zetten we voor nu in op bewustwording, onder andere via campagnes. We houden gemeenten waar verboden zijn ingevoerd nauwlettend in de gaten. Wanneer daar de ervaringen bekend zijn, zullen we de mogelijkheden opnieuw bekijken. • We zijn het eens met het belang van natuurherstel. Het warmteprogramma is abstract, waardoor het moeilijk is om de effecten op de natuur concreet te maken (zie ook de juridische notitie over de milieueffecten, die als losse bijlage is bijgevoegd). We nemen dit in meer detail mee in de verkenningen, waar de milieueffecten onderdeel zijn van de afweging voor een passende warmtetechniek (zie 3.5). • We hebben een voorkeur voor natuurlijke isolatiematerialen opgenomen in actielijn 2 (hoofdstuk 6).